

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačen 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 6.

V Ljubljani, v petek 9. januarja 1885.

Letnik XIII.

Pastirski list,

kterega je izdal z ozirom na slavnost sv. Metoda Olomuški kardinal in knezo-nadškof Fürstenberg.

Nastopilo je slavnostno slovansko leto, v katerem bomo obhajali tisočletni spomin slovanskega blagovestnika sv. Metoda. Vsi slovanski rodovi brez izjeme se posvetujejo že dalj časa, kako bi dostojno pokazali dolžno čast in hvalo svojemu dušnemu očetu, zginile so malenkostne razlike in needinost, vsak rod gleda le na to, da bi v poslavljenji sv. Metoda ne zaostal za svojimi brati, sinovi iste matere. Še celó dolgotrajni prepir med Poljaki in Rusi je za zdaj ponehal, in tudi slavni potomci Sobieskovih rojakov, ki so se toliko časa odtegovali slovanski vzajemnosti, so zdaj podali drugim slovanskim rodovom roko in se hočejo z njimi skupaj zbrati na Velehradu, da se zahvalijo sv. blagovestniku za neprecenljivo dobroto, katero je on s svojim enakomiselnim bratom skazal slovanski družini s tem, da je iznašel slovenski alfabet in poslovenil svete knjige.

A sv. Ciril im Metod nista naša dobrotnika samo z ozirom na to, kar sta storila za slovenski jezik, slovstvo, veliko večja je še njihova zasluga, da sta pridobila Slovane za Kristusa in sta jim prižgala luč edino prave vere. Zato ne bo imela Velehradska slavnost samo narodnega, slovanskega značaja, ampak ona bo imela v prvi vrsti verski značaj. Da bi se zadostilo vsem dušnim potrebam Velehradskih potnikov, skrbeli so za to že delj časa česki škofje, posebno pa Olomuški nadškof, v čegar škofiji je Velehradska cerkev. Na sveti dan preteklega leta sta pa izdala oba moravska višja pastirja, Olomuški in Brnski, vsak svoj pastirski list, v katerem sta otvorila Velehradsko slavnost, zraven pa in sicer v prvi vrsti naštevata zasluge svetih slovanskih apostelnov za vero in narodnost, ter opominjata, naj se verniki v obilnem številu podajo v svetišče sv. Metoda, oni pa, katerim to storiti ni mogoče, naj se sicer vdeležé dušnih dobrot, ktere jim ponuja tekoče slavnostno leto.

„Slovenec“ sicer ne izhaja na Moravskem, v drugi domovini sv. Metoda, a on budi narod med Slovenci, katerim je brez dvoma sv. Metod duševni oče ravno tako, kakor drugim Slovanom. Zato ni nikakor odveč, ako tudi on podá svojim čitateljem pastirski list moravskega metropolita vsaj v odlomku, ker je prepričan, da bodo v resnici pastirske besede tudi v srei katoliških Slovencev ravno tako poživile ljubezen do katoliške vere, do njenih prvih oznanovalcev med slovanskimi narodi, sv. Cirila in Metoda in do svoje predrage slovanske domovine, kakor med našimi brati Čehi. Tem bolj smo dolžni podati ta pastirski list slovanskim čitateljem, ker so ga med Čehi priobčili tudi listi, katerim je vodilo le narodna ideja in ga je tudi Dunajski „Vaterland“ podal svojim nemškimi čitateljem.

List se glasi: „V človeškem življenju so trenutki, v katerih čuti človek potrebo, da to, kar srce navdaja, tudi zunanjemu svetu naznani. Človeško srce je središče čustev; posebno je pa stvarnik v človeško srce vsadil čustvo hvalečnosti.

Premnogo ljudi je na božjem svetu, ki zapusté pota, ktere jim je volja božja in človeško postavo-dajalstvo odločilo in zato zaslužijo naše pomilovanje; pa nič ne rani bolj človeške nature, kakor nehvaležnost.

Kolikor več so dobrote, ktere je kdo prejel, toliko več je ta dolžan dobrotniku, toliko grša je nehvaležnost.

Preljubi! Za naše življenje posebno znamenit trenutek, — jaz bi ga imenoval srčno zadevo vseh Slovanov in posebno nas Moravcev — je ravno nastopil: ta trenutek je tisočletni smrtni dan našega deželnega zaščitnika sv. Metoda, ktorega draga zapuščina — jaz menim sveto vero — je po božji milosti meni izročena, da jo varujem.

Naša ožja domovina, naše Moravsko, preljubi, je od stvarnika posebno z milostjo oblagodarjen del sveta; stvarnik je Moravsko okrasil z vsemi prijetnostimi, ki moreje človeka mikati in vnemati njegovo ljubezen in zvestobo do rojstnega kraja; zemlja moravska je blagoslovljena; ljudstvo je blago, dobro, bogaboječe, pobožno in zvesto cesarju. Ali, preljubi,

pred tisoč leti niso imeli naši predniki navzlic blagim naturnim zmožnostim teh kreposti.

Božja previdnost se je pred tisoč leti usmilila Moravcev in je odbrala dva brata Koštantina in Metoda v to, da bi jih pridobila Kristusu.

Konstantina in Metodova zibelka je tekla na vzhodu, ker bila sta v Solunu rojena. Izvrstna naturalna darovitost njihova se je razvila na podlagi prave krščanske vzgoje; oba brata se nista odlikovala samo po bistrosti duha, ampak tudi po blagem srei.

S svojo darovitostjo sta si naklonila milost grškega cesarja, zaradi svetega življenja sta pa dopadla Bogu, ki ju je izvolil za apostelja.

Rešilno delo pričneta v mogočnem kazarskem kraljestvu, kjer Bog kmalu njun blagi trud poplača; prvaki v kraljestvu upognejo svoj tilnik pod sladki jarem Kristusa in Bog jima dodeli milost, da najdeta telesne ostanke sv. papeža Klemenca. Ko dovršita svojo nalogo, se vrmeta domu, nič družega ne zahtevajoča za svoj trud, kakor da se vjetniki oproste.

Na tem prvem misijonskem popotovanju sta Solunska brata spoznala, kako lahko in močno presune srce beseda, ki je prišla iz srea; in Konstantinov veleum si ni samo prisvojil različnih slovanskih narečij, ampak je tudi postavil temeljni kamen slovanskemu slovstvu.

(Dalje prih.)

Ljudska šola v Rusiji.

S Primorskega, 4. januarja.

Dokler Rusija živi, živijo tudi drugi slovanski narodi. Mislim, da so o tem prepričani vsi Slovani. Kedar pa Rusija pade, padejo tudi drugi bratje prej ali slej. Tega mnenja je tudi minister Tisza, kakor je posredno pokazal v zadnjem času. Sicer naj pa kdo ne misli, da imam pred seboj političski panslavizem, kajti o tem pisati in misliti bi bilo predrzno, da ne rečem — neumno. To misliti nam ovira že

LISTEK.

Vače z okolico.

(Opisal J. Ravnikar.)

II.

Bilo je krasno jesensko vreme. V začetku oktobra l. l. so bili dnevi zares lepi — toda za-me prekratki, kajti toliko radosti že nisem davno doživel v svojem rojstnem trgu, kakor ravno takrat. Z nekdanjim prijateljem sva se zabavala po stari navadi, kakor za časa najine srečne mladosti, ki sva še pred večimi leti pasla veselo in zadovoljno živinico po „Vaški gmajni“. Mnogo sva si vedla povedati o minulih srečnih pastirskih časih. S posebnim veseljem sva se spominjala prijaznih pašnikov: Lok, Negor, Skrumnega potoka, Starih Laz, Kržateca, Gavgnega hriba i. dr. O Gavgnem hribu, ktorega ljudstvo imenuje kratko: Gaven hrib, se govori, da je srenjska gosposka imela ob francoskih časih na vrhu postavljene vislice (gavge) za hudodelnike; — od tega tudi ime. Dobro se vem še spominjati, kak strah smo imeli pastirji iti na ta hrib iskat

zgnubljenih koz, ker smo od starih ljudi slišali, da so ondi pred davnim časom obešali hudobne ljudi.

V 13. dan oktobra grem k prijatelju, ter ga povabim na skupni sprehod na goro Slemško, kjer je podružnica sv. Križa in od koder je jako lep razgled po Gorenjski strani in nekoliko tudi po Dolenjski. Ko sva po kosilu pri znanem gostilničarju „Osoletu“ izpraznila par kozarcev rujnega Dolenjca, se odpraviva na pot. Od Vač na Slemško je posebno težavna hoja, dolga dobre pol ure. Pot kinčajo štiri znamenja, predstavljajoča žalostni del rožnega venca. Le škoda, da je samo prvo, nad Bol-tetovim klancem stoječe znamenje (majhna kapelica) prav lično slikano; ostali trije so pa že vedno prazni, kakor pred 15 leti. Ko prideva na vrh hriba, kreneva naravnost v novo cerkev. Na mestu, kjer danes cerkev stoji, je bila pred kacími 10 leti majhna kapela z edinim oltarjem, koji predstavlja zadnji odstavek žalostnega rožnega venca, namreč Križanega Izveličarja. Omenjena kapela z oltarjem vred se še vedno vidi, kakor nekaj. Pripovedka o stari kapelici pravi, da so pred davnim davnim časom „Klenški“ pastirji na vrhu hriba našli lesen križ. Ker se jim je to čudno zdelo, ga odnesó domu

v vas Klenek. Ljudje so si mislili: to mora kaj posebnega biti! Nam ne kaže družega, kakor na onem mestu, kjer se je našel križ, postaviti primerno cerkvico na čast križanemu Jezusu. In res sezidajo vaščani iz Klenka majhno kapelico. Ta vas leži prav pod bribom in šteje samo 12 hiš in 72 prebivalcev. Tu je domá znani slovenski pisatelj in učenjak g. dr. profesor Franc Celestin, profesor v Zagrebu.

Prejšnji gosp. župnik M. T., posebni prijatelj zgoraj imenovane cerkvice, je k stari kapeli prizidal sedanjo cerkev, ki je mnogo prostornejša od prvotne. Cerkev kinčajo po stropu krasne malarije na presnem zidu od domačega umetnika, g. Šubica. Pri cerkvi sta tudi dva nizka zvonika, obrnjena nasproti Vačam, ki se po tem takem iz trga nič ne vidita.

— Ogledavša znotranjost cerkve, se še nekoliko ozreva okoli, občudujoč krasno Vaško okolico. Pred nama na južni strani leže Vače; na desni proti jugu-zahodu se vzdiguje jako visoka gora Slivna, s podružnico sv. Neže. Nekoliko pod Slivno, bolj proti zahodu, zapaziš cerkev sv. Florijana, ležečo na Gori. Tam daleč za Slivno in Goro se veličastno vzdigujejo Karavanke. Za Limbersko Goro na se-

naravna lega. Ponovim toraj: Rusija živi, v Rusiji postaja vse bolj živo, vse bolj živahno. In v kakšnem obziru? Šole, šole se ustanovljajo, šole raznovrstne, najbolj pa elementarne ali začetne šole. Od 13. jun. 1884 naprej izročene so narodnemu duhovenstvu začetne šole v polno oblast. Cesar je potrdil nova pravila o cerkveno-farnih šolah. V resnici, veliko pravo, pa tudi velike dolžnosti je sprejela s tem ruska duhovščina na svojo odgovornost. Ruski narod pravi: „In nikdo konečno ne more toliko storiti za versko-nravstveni napredek naroda, kakor ravno pastir in cerkveni učitelj, kajti šola je zaveznica cerkve.“ Sam car piše, potrdivši nova pravila proti koncu, rekoč: „Jaz se naadam, da se bode farno duhovenstvo skazalo vredno tako visokega poklica v vsakem obziru.“ In narod ruski, kako je vesel, kako je požrtovalec! Naj samo to omenim: Premožni fabrikant König je daroval za narodno šolo 100.000, drugi 80.000, neka gospa 1000 rubljev itd. V istini, velika požrtovalnost! In po vsi pravici, kajti kdor ima šolo, ta ima bodočnost.

Govorimo nekoliko bolj splošno. Narodna šola je podlaga duševnega in gmotnega blagostanja. Kdo pripelje človeka do zavednosti? Šola. Kaj izvira iz zavednosti? Omika. Kaj iz omike? Napredek. Kaj iz napredka? Samostalnost. Kaj iz samostalnosti? Svoboda. Kaj iz svobode? Značajnost. In kaj iz značajnosti? Vse dobro. Brez šole toraj ostane narod podlaga tujčevi peti, da, še na misel mu ne pride, da bi zamogel se samostalno vladati, temveč misli, da ga je priklenil Bog le drugim hlapčevati. I tak, kdor je za šolo, rečem, za šolo na verski podlagi svete rimske-katoliške cerkve, ta je tudi za srečno bodočnost. Zopet, kdor je za šolo, ta ne bode premagan, kajti v šoli se goji ljubezen do domovine. Kako se bode pa vojak bojeval z gorečnostjo proti sovražniku, ako še ne vé, kaj je domovina, kaj se pravi ljubezen do domovine! Šola je novoiznajdeni kamen, kateri podere vse sovražne trdnjave. Res, da stane šola dosti, a za domovino je treba ne le denarja, temveč tudi življenje žrtovati. Vsaka žrtva za šolo ni, skoro bi rekel, nič, ako se dobro premisli. Rajše kje drugod prihraniti, a za šolo je treba žrtovati.

Ali, da zamore imeti dober uspeh, treba je drugič, da je ustanovljena šola na podlagi vsakega naroda — na narodni podlagi, hočem reči: da se zamore v šoli uspešno učiti, mora se predavati v šoli v literarno-maternem jeziku od začetka do konca odgojevanja, drugače je vse babilonska zmešnjava, drugače gre dosti denarja v zgubo, ker ni pravega uspeha. To nas uče že prvotne sestavine človeškega telesa in zmožnosti človeške duše. Prašam: Kaj zraste iz oreha? Oreh. Kaj iz turšice? Turšica. Iz oreha toraj ne zraste turšica, pa tudi iz turšice ne oreh. Kaj sledi iz tega? Iz Slovenca mora zrasti Slovenec, iz Nemca — Nemec, iz Italijana — Italijan, drugače rečeno: v šolah je treba učiti Slovence v slovenskem, Nemce v nemškem in Italijane v italijanskem jeziku — et sic porro, in ako se pa hoče drugače delati, se dela protinaravno, se tiranizira, se odgojuje le izdajalce in znanstvene pritlikovce, posebno, ako se godi tako protinaravno podučevanje na nižjih in srednjih šolah. Goethe zahteva literarno-materni jezik, zdrava pamet tudi, le

pamet koroških nemčurjev ne in tudi drugih skazpedagogov ne.

Slovenca je dana zmožnost odgojevati se v slovenskem, Nemec v nemškem, Italijan v italijanskem jeziku. To se vidi posebno pri Italijanih, pri Francozih, kateri niso, skoro bi rekel, za drugo, kakor le za svoj jezik. Za tega so rojeni, za drugega ne. Tako tudi Slovan, da-si je bolj zmožen tudi za druge jezike, kakor pa drugi narodi. To je naravno. Naravne postave je treba spoštovati. Kdor daje naravnim postavam nasprotno postavo, kakor se godi v ti točki, ta je sovražnik naravne postave, ta ruši, ta kazi naravne zakone, smemo reči, da žali Boga, ki je začetnik naravnih postav.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. januarja.

Notranje dežele.

Madjari jeli so polagoma svoje rozičke kazati tudi nasproti Čehom in Slovencem ter smemo prepričani biti, da bodo s časoma taisti nam in Čehom, posebno pa Čehom nasproti ravno tako dolgi in naoščeni postali, kakor jih imajo — ogerski voli! V Budapeštu so imeli avstrijski in madjarski arhitekti svoj shod. Da tak shod brez banketa ne mine, banket pa brez napitnic ne, je ravno tako navadno, kakor noč za dnevom. Pri tistem banketu je toraj zvenčela napitnica za napitnico, pri katerih so si napijali na bodočnost, na medsobojno slavo in so pri tem vrlo drug drugemu kadilnico podajali. Naposled se oglasi še državni poslanec in ministerski svetnik Orszag. Čašo prizdvignivši napije Dunaju povdarjajoč da Madjari v borbi za svoje pravice priznavajo Avstro-ogerski državi le eno mesto duševne sile in to je Dunaj. Ako se je Madjaru treba ozreti po viru učenosti, ne pojde taistega iskat ne v Lito-mišljo, ne v Ljubljano pač pak na nemški Dunaj! na kar so mu zbrani arhitektje brez razločka narodnosti zaorili velikansk in frenetičen eljen, kteremu ni hotelo konca biti. Res je, da se ne sme in ne more nikjer za neslano čevkanje ene osebe odgovoren delati cel narod, znamenita in jako označevalna je pa vendar-le izjava takega dostojanstvenika, ki ima državno poslanstvo in v ministerstvu visoko službo, da si bode dr. Rieger lahko nekoliko k srcu vzel in pomislil, kaj da mu je pri Madjarih pričakovati.

Ni ga skoraj časnika, ki bi se ne pečal z vprašanjem ali *Trst* ali *Genova*? kar se namreč tiče vstanovljenja novega parobrodnega društva za iztočno Azijo, ktero od dne do dne več tal dobiva in ni več le v podobi medsobojnih dogovorov ali posvetovanj, temveč, kakor najnovejša poročila iz Nemškega govori, je omenjena misel dobila že kri in meso in so se v Berlinu menda že za Trst odločili. Da so veliki nemški časniki, razun Praške „Politik“, vsi za Trst, nas nikakor še ne more prepričati, da bi svojo misel spremenili. Kakor smo že rekli in pri tem ostanemo, da vstanovitev nemškega parobrodnega društva prava srečna bodočnost za Trst nikakor ne more biti. Avstrija mora gledati, da si ondi prvo in prosto roko ohrani, potem se sme Trst lepše bodočnosti nadjati, sicer pojde njegova sreča po vodi, nekaj pa po železnici in po kopnem, z njo vred lahko mogoče sreča cele Avstrije, kajti Bismark postopa počasi, varno in izvestno. Le pogledjmo za nekoliko let v preteklost. Nekako pred petimi leti spravi je s pomočjo c. kr.

Tržaškega državnega pravdnštva v Trstu in Primorji nemški „Schulverein“ na noge. „Edinost“, ki se mu je tedaj krepko po robu postavila in „Schulverein“ v pravi luči svetu pokazala, da je namreč pruski zavod, ki bode Avstrijo Prusiji ugodno prirejal, bila je kar dvakrat zapored pograbljena od državne oblasti. Le-ta „Schulverein“ do sedaj v Trstu sicer ni še čudežev delal, storil je pa kolikor toliko za propagando nemške zavesti, kajti kmalo na to vstanovil se je ondi nemšk list, ki sicer skrito, pa vendar le jasno in pri vsaki priložnosti velikomnemške ideje proslavlja. To je bil drugi korak Bismarkov. Sedaj misli napraviti tretjega z vstanovljenjem nemškega parobrodnega društva ondi in ta bode zdatnejši nego vsi drugi dosedanji. Kaj bo za tem prišlo, nam ni še znano, vsekako pa je mogoče, da nam nekega lepega dne nemški parniki namesto iztočnega naselbinskega blaga iz daljne Azije, pripeljejo same blesketeče „pickelhaube“ iz Bremena, Hamburga, Stettina in drugih mest. Dandanes je vse mogoče, posebno pa že Bismarku. Toraj še zmirom mislimo, da „pozor“ in zopet „pozor“ ne more škodovati niti Trstu, niti Avstriji.

Na Dunaji vdarili so na brzozavno žico, ktera je po celi državi, da, po celi Evropi raznesla novico, da se je ločil iz sveta mož, ki je zavzemal v avstrijski državi nekaj časa jako častno mesto brez posebnega vpliva na državni razvoj, brez posebnih zaslug za državo in narode. Ta mož je bil knez *Adolf Auersperg*, bivši ustavoverni prvi minister avstrijski, pod čegar težo zgrudil se je trobli ministerski stol ustavoverstva l. 1879, da se njegovi drobci ognjejo krepkemu novostesanemu stolu grofa Taaffeja. Knez Auersperg je bil čisto navaden človek in se ima edino le visokemu rojstvu svojemuhvaliti, da je postal, kar je bil; saj je še dobro znano, da se je njegovemu ministerstvu djalo Lasser imenovano Auersperg, in to za to, ker je bil Lasser duša tedanjega ustavovernega ministerstva, Auersperg pa več ali manj le njegov — mozičelj.

Pod kakimi pogoji je *Tisza* svoje dni v ogersko ministerstvo vstopil, razvidi se sedaj iz Lónyayevih političnih odlomkov. Več časa sta se pogajala Lonyay in Tisza, da bi poslednji vstopil v kabinet, ki se je pod Lonyayevimi nogami majati jel leta 1872; opaziti moramo, da je na tistem majanji mnogo Tisza sam zakrivil, ker je bil tedaj z vlado v opoziciji. Da bi ga za-se pridobil, ponudil mu je ministerstvo notranjih zadev. Tisza se ni ravno dolgo branil minister postati in radi bi ga poznali, kdo bi se tudi, ako se mu izpolnite dve želji. Prvič hoče on črno na belem, da se Ogerska v denarnih zadevah popolnoma od Avstrije loči in da bo zanaprej popolnoma neodvisna od nje; drugič je pa on zahteval popolnoma samostojno ogersko armado, ktera se mu je načelno še veliko imenitneje zdela, kakor pa denarno vprašanje. Sprevidim sicer, pravi Tisza, da se mi druga točka še ne bo takoj izpolnila, toda zatrdnih obljub zahtevam, tako od strani vojnega ministra, kakor tudi od vladarja samega, da bode s časoma skupna državna armada prenehala in Ogri svojo dobodo. Lonyay mu je to vse obljubil. Tudi je zadovoljen, ako se mu ta želja vsaj v teku dvanajstih let dopolni. Prvo točko je Tisza dosegel, druge pa menda nikdar ne bo, kajti državni vojni minister kakor tudi presvitli cesar sam sta po Lonyayu Tiszi pošto poslala, da iz te moke ne bo kruha. Skupna vojska se ne dá deliti, ker se ravno ne sme moč in veljavo države vničiti. Kljuba temu pa Madjari še dandanes živo verujejo, da bodo s časoma dosegli samostojno in od Avstrije popolnoma neodvisno armado — če dež ne pojde.

Vnanje države.

O sedanjem *ruskem caru Aleksandru III.* se ravnokar mnogo piše po časnikih, da se je ob novem letu pri sv. očetu pismeno pritožil čez kato-

verni strani, kjer je cerkev sv. Valentina, sloveča božja pot, vidiš v celi naravni lepoti Kamniške planine; bile so že takrat s snegom pokrite; zategadelj so se še posebno lepe kazale v solnčni svitlobi oddaljenemu opazovalcu. Stopivši par korakov nazaj proti velikim cerkvenim vratom, pokaže se nama na levi strani Kanderska dolina; nekako v sredi te prijazne dolinice se vidi na nizkem griču cerkev sv. Lenarda; tudi Vaška podružnica. — Od velikih vrat proti vzhodu zagledaš na visoki gori cerkev z dvema malima zvonikoma in poleg tega še na samem stoječ zvonik, to je Sv. Gora nad Zagorjem. Pravilnejše bi bilo, če bi se reklo: Sv. gora nad Vačami, ker je popred bila podružnica Vaške fare in je tudi bližej Vač, kot Zagorja. Od leta 1826 je pa samostojna župnija. Cerkev je posvečena Materi božji in sicer Vnebovzetju Marije Device. Nekdaj so ljudje na Sv. Goro radi hodili in mnogobrojniše na božjo pot, kakor dandanes. Kakor sem že omenil, stoji zvonik sam za-se; pred njim pa raste stoletna košata lipa. Zvonenje iz Sv. Gore se razlega na daleč okrog lepo vbrano, tako milo in veličastno, kakor malokje na Kranjskem. Med ljudstvom je razširjena pravljica, da je takrat, ko so se vlivali zvonovi za Sv. Goro, prinesla Marija sama poln predpasnik

srebrnjakov zvonarju, ki jih je vmes vlil, zato tudi tako lepo doné. Nekdanji Vaški kaplan in moj učitelj gospod V. P. je koncem šolskega leta vzel s saboj pridnejše šolarje na Sv. Goro, kjer smo imeli sv. mašo, potem pa skupni obed in prosto zabavo, kar je vse omenjeni gospod sam preskrbel. Rekel nam je tudi, da ni nikjer tako lepo vbranega zvonenja, kakor na tej gori; kadar pridem blizu Sv. Gore, ter čujem potrkavanje, sem kar očaran. Takrat je g. župnik dovolil cerkovniku celo uro klenkati (potrkavati). Mislim, da je vsem, ki smo se vdeležili tega romanja, še dobro v spominu.

Národna pravljica tudi pravi, da na to goro krvoločni Turek ni nikoli prišel. Mohamedancem — pripoveduje pripovedka — prišedšem do vznožja gore, so se jele noge globoko v zemljo vdirati; isto tako tudi konjem, da niso mogli dalje iti. Kazalo jim tedaj ni drugega, kakor se vrniti.

Malo nižje na desni strani proti vzhodno-južni strani se vzdiguje mala cerkvica sv. Marjete v „Široki seti“, ki k Vačam pripada; ondi imajo ljudje zaradi velike daljave do farne cerkve svoje lastno pokopališče.

Ako pogledaš še nekoliko nižje proti iztočni strani, opaziš vas Ljubek in razvaline nekdanjega

Ljubeškega gradu (Liebeck). Valvazor ga imenuje v svoji knjigi: Lébek (Liebeck) in še dandanes ljudstvo pravi Lébeški grad. V Valvazorjevi knjigi: „Die Ehre des Herzogthums Krain“, III. Band (Buch IX.—XI.) se vidi Ljubeška grajščina še popolnoma ohranjena. Slavni zgodovinar Valvazor o tem gradu tako-le pripoveduje: „Grad Ljubek je na Gorenjskem, štiri milje od Ljubljane oddaljen, med visokimi gorami; leži pa na visokem griču pol ure od trga Vače. Pri gradu ni sicer nobene ravnine; vendar pa je okoli dovolj rodovitnih njiv in mnogo sadja. Ne daleč od grajščine se najde dobra svinčena ruda, ki so jo pred nekterimi leti „Vacenberški gospodje“, kakor tudi grof Tatenbah kopali. Poleg te rude je našel nek priden kopač blizu gradu tudi bakreno rudo. Leta 1515, ko so se po Kranjskem kmetje vpri, so ti tudi Ljubeško grajščino dobili v roke, koje so čisto oropali in skoro popolnoma porušili. Leta 1560 zadene Ljubek druga nesreča — grozovita kuga, ki je veliko ljudi pobrala. — Pred davnim časom je bil Ljubek rodbinski grad „Ljubeških gospodov“. Leta 1280 se navaja kot posestnik gospod „Verzon Ljubeški“. Po njegovi smrti pripade njegovi ženi vdovi „Helchi Ljubeški“, roj. Štajnski. Pa kakor več družih rodbin, tako je tudi

liške škofe v ruski državi, češ, da taisti le prepogosto prezirajo državne postave in deželno oblast in po svoji glavi ravna. Da še več, zgodi se celo mnogokrat, da katoliški škofje na Ruskem naredbam državne oblasti ravno nasproti ravna. Kaj so mu na to sv. oče odgovorili, nam ni znano, kajti listi o tem trdovratno molče. Da bode pa odgovor sličen onim, kakršne je dobivala nemška vlada in jih še dobiva od sv. stola, si lahko mislimo, kajti sv. cerkev ima pri tem le eno načelo in to je „Bogu moramo bolj pokorni biti, kakor ljudem“. Po tem se je Cerkev ravnala na Nemškem in po tem bode ravnala v Rusiji, naj tudi razkolniško sovraštvo ondašnje katolike do skrajnosti tira. Sicer se je pa pri osebni prijaznosti, ktero sedanji ruski car Aleksander do rimskega vidnega poglavarja cerkve Jezusov očitno goji, nadjati, da zadeva ne bode dospela do onega vrhunca, na katerega jo je na Nemškem pritiral železni kancler in njega brezumni pomagači. Škoda, da je ruski car preveč izpostavljen podpihovanju pravoslavnega višjega popovstva, kajti le-to mu je navdihnilo tudi zgoraj imenovano pritožbo do sv. očeta. On za svojo osebo rimski cerkvi ni sovražen; da še več, celo sočutje je že večkrat pokazal do sv. stola v Rimu. Poslal je tjakaj svojega zastopnika Butjenega in pa papeževo spomina vredno encikliko o framasonih zaukazal je čitati po vseh cerkvah pravoslavne Rusije, kar ruski popje izvestno niso radi storili, toda kaj so hotili; storiti so morali, ker jim je ukazala glava pravoslavne ruske cerkve in to je car sam!

Na *Francoskem* imajo novega vojnega ministra. Minister Campeon se je naveličal vednega zabavljanja od opozicije in se je svoji časti odpovedal. Na njegovo mesto stopil je zapovednik 17. vojnega kora, general Lewal. Campeon se je jel vstavljati vsakemu daljšemu pošiljanju francoskih vojakov v Tonking, rekoč, da je to škodljivo za osnovo vojske doma, ako bodo posamični oddelki njeni razriti stali, in se je prvemu ministru Ferryju kar naravnost vstavil, ko mu je ta na podlagi dovoljenega kredita za Tonking prišel z novimi vojnimi načrti za Azijo. Odstop vojnega ministra ne bo prav nič vplival na obstanek drugega kabineta, kajti večina Francozov ničesar srčneje ne želi, kakor ravno to, da se kolikor mogoče hitro in zdatno iztočno-azijska zadeva dokonča. Razlogi pri tem so dvojni. Prvi si želijo stvar dognano zaradi trgovine, se ve da, tako dognano, da bodo Francozi gospodje v deželi ostali, drugim bi bila pa kaka daljša, ljuta in krvava vojska jako po godu, ker so se že naveličali dosedanjih malih prask, od katerih se nobenega pravega vspeha ne nadjajo. Novi vojni minister je pa komaj v kabinet vstopil in že sta si z ministrom Ferryjem v roke segla, da hočeta v kitajski zadevi kolikor mogoče odločno in strogo postopati. Lahko se mu zdi azijske zadeve častno dognati s pomočjo pooblastil, ki jih je od vlade prejel in na podlagi teh se hoče ondi po vojaško obnašati. Na ta način bomo iz iztočne Azije prav kmalo zanimive novice zvedeli.

Francoska in *Angleži* ste si gledé Egipta zopet huje navskriž, kakor kdaj poprej in je vedno manj upanja, da bi se posamični kabineti med seboj porazumeli. Vsa zapletena zadeva dotika se namreč egiptovskega državnega dolga, njegove kontrole in določeb, kako naj se vsled najnovejših poskusenj dolg plačuje, da bodo upniki zadovoljni, Egipta pa da bolelo ne bo. Kabineti bodo med saboj še enkrat poskušali po pismenem potu, če bo mogoče sporazumeti se, ako pa ti spodleté, jim pač ne bo drugega ostalo, kakor na novo egiptovsko konferenco v življenje spraviti. Ta bi se že še sošla, ako se ji ne bo zopet London za zbirališče določil in Angležem predsedništvo ponudilo, kakor so ga pri prvi imeli, ktera se je edino le vsled angleške trmoglavosti razrušila. Da ni to vgibanje, temveč gola resnica, dokazuje nam Kongo-konferenca v Berlinu, kjer so

ravno tako vse velesile zastopane, kakor so bile v Londonu pri egiptovski konferenci in še več jih je, pa kako mirno se razvija, kako jasno se točka za točko določuje o bodoči državi ob mogočem Kongu. Zakaj je to? Zato, ker nobenega ni, da bi iz samopašnosti nagajal, ali se iz trmoglavosti vpiral, kakor je to delal Lord Salisbury v Londonu. Mogoče, da bi mož tudi v Berlinu na Kongo-konferenci svoje rogove pokazal, ko bi ondi ne imel v osebi grofa Hatzfelda železni kancler Bismark prve besede, tega se pa v političnem oziru cela Evropa boji. Kakor pa gledé Egipta stvari same na sebi stojé, med Angleži in Francozi, ne bodo še kar naenkrat dognane.

Izvirni dopisi.

Iz Boh. Bistrice, 5. januarja. (Nesreča.) Dne 2. januarja t. l. šel je Lovrenc Mencinger, 54 let stari kmet na Lepenjcah, po domače Dobravec, v bližnji gojzd po drva s peš sanmi, kakor imajo sploh Bohinjeci navado, da ves les in krmo spravljajo iz planin in gojzdov le pozimi. Ker ga dolgo nazaj ni bilo, gojzd je le kake pol ure proč, šel je njegov sin ga iskat. Strah in groza! Sin dobi očeta ne daleč od doma na poti iz gojzda pod sanmi mrtvega. Ker kraj, kjer je storil oče nesrečno smrt, ni bil strm ali preveč navzdol, si pač ne moremo misliti, kako je prišel pod sani. Tudi na telesu se ne vidi nobena rana, le majhna praska na obrazu. Mož je bil poštenjak in prav pobožen kristijan. Zapustil je ženo in šest otrok.

Žalostni slučaj nagle smrti pripetil se je nedavno tudi v naši bližnji fari v Srednjivasi. Šla je neka mati iz vasi „Česnice“ (fare v Srednji vasi) k popoldanski službi božji. Ker se je mati nekaj doma zamudila in ker je vas pol ure oddaljena od farne cerkve, šla je hitro, posebno še po visokih in dolgih stopnjicah, ki peljejo proti cerkvi. Ko pride do cerkve, vdere se ji kri iz ust, žena se v sede na tla, ljudje, ki so tudi hiteli k službi božji, ki se je ravno začela, vidijo ženo krvaveti iz ust, hitro pokličejo g. župnika, ki je ravno pristopil k altarju. Gospod župnik hiti k ženi, in ker vidi veliko nevarnost, ji podeli zakrament svetega poslednjega olja, žena se še enkrat strese — in umrje. Koj med službo božjo nesli so jo na njen dom. Misli si, dragi bralec, žalost domačih, posebno otrok, ko zagledajo mrtvo mater pred seboj, ki je pred poldrugo uro še sama in zdrava šla v cerkev.

Iz Trebnja, 7. januarja. Sedaj ostala si sirota — prijetna Trebenjska fara! Tvoj duhovni pastir je umrl in ni ga več med nami; njegova blaga duša vrnila se je k Bogu, njegovo truplo izročili smo pa danes materi zemlji. Resnično je, kar so milostljivo gospod prošt Novomeški omenili v svojem čvrstem govoru, da ni bilo rajnemu odločeno še dolgo živeti med nami, kajti visoka starost 78 let ne dá pričakovati še dolgega življenja, vendar nas je vest osupnila, ko smo v nedeljo popoldne ob polu petih čuli o smrti našega velezaslužnega gospoda dekana, kateri so dopoldne še pisali uradni list, pri kosilu sedeli in še obiskovanja svojih prijateljev sprejemali, ter v navzočnosti Šentrupert-

skega gospoda župnika na stolu sedeč v Gospodu zaspali.

Ranjki se je rodil 23. junija 1806 v Šentvidu pri Zatični, šolal v Ljublani, in je bil 26. julija 1832 v mašnika posvečen.

Zarad. posebne zmožnosti njegove izvolili so si ga bili rajni škof Anton Alojz Wolf za dvornega kaplana, ktero službo je opravljal 8 let. Od tod prišel je za kaplana v Idrijo, kjer je bil pa le 8 mesecev. Od tam nastopil je faro v Srednji vasi v Bohinji, kjer je deloval 4½ leta. Od tam preselil se je na Bohinjsko Bistrico, kjer je pastiroval 17 let; potem postal je dekan v Idriji, kjer je 9 let jako priljubljen služboval. Na večer svojega življenja prišel je leta 1871 v Trebnje, kjer je celih 12½ let svojo službo vpravljal. V vsem skupaj delal je tedaj rajni v vinogradu Gospodovem celih 52 let, 5 mesecev in 8 dni.

Ranjki je bil povsod spoštovan, ljubljen in čislán, povsod se je skazeval vrednega oznanovaleca in zaščitnika sv. cerkve, bil je vseskozi zanesljiv in živ rodoljub. V Idriji celó enkrat kandidat za deželni zbor, ki pa takrat proti tedanji tuji sili še ni mogel prodreti. V Trebnji je vedno prvi stal med narodnimi volilci. Njegova milosrčnost, vljudnost, radodarnost, vdanost v božjo voljo, je povsod znana in vzgledna. Zato ga pa je tudi ljudstvo tako mnogobrojno, ne le iz domače, temveč tudi iz sosednih fará, k poslednjemu počitku spremilo, da se je vse čudilo. Vsi prostori velike farne cerkve bili so tako napolnjeni, da je bila primorana šolska mladina iti iz cerkve, sicer bi bil gotovo kateri izmed malih ponesrečil. Ljudem v gnječi stoječim pa je za njihov trud v obilno plačilo bil jedrnat govor milostljivega gospoda prošta, katerega so v duhu: „Blagor jim, kateri v Gospodu umrjo, kajti njihova dela gredo za njimi“, imeli. Vsak stan in vsak človek dobil je dokaj lepih nauk.

Pokazali pa so tudi drugi prečastiti duhovniki, kako ljub in zvest prijatelj in tovariš je ranjki gospodom duhovnikom svoje dekanije bil, pokazali so le-ti na dan njegovega pogreba. Iz vsake fare Trebenjske dekanije bil je gotovo po eden duhovnik, in iz mnogih tudi po dva. Tudi iz sosednih dekanij skazali so mu mnogi gospodje zadnjo čast. 34 gospodov duhovnikov vdeležilo se je osebno pogreba. Mnogi, katerim ni služba dopuščala in daljava, spremiti ga k počitku, spremljali so ga v duhu, drugi brzojavnim potom svoje sožalje izrekli. Ali ni to lep dokaz bratovske ljubezni in spoštovanja? Pogreba vdeležil se je tudi eden oddelek požarne brambe Trebenjske, ktere podpiralni ud je ranjki bil, domači pevci so mu pa zapeli v cerkvi in na pokopališču: „Nad zvezdami“, „Blagor mu“, „Človek glej“ in „Jamica“.

Slednjič naj še omenim, da je bil ranjki gosp. dekan velik prijatelj šolske mladine, vsestransko izobražen, jako prijeten za družbo in vsestransko priljubljen. V priznanje njegovih zaslug za cerkev in šolo, državo in deželo blagovolilo mu je Nj. c. kr. Veličanstvo o priliki njegove zlate maše podeliti vitežki križ Franc. Jožefovega reda.

Iz vsega je razvidno, da je nas Trebanjce zadela bitka zguba, ktere ne bode tako lako nadomestiti. Upamo pa, da nas Božja previdnost ne bode zapustila, in da nam novi premilostljivi gosp. knezo-škof pošljejo kmalo vrednega naslednika.

Naše slovstvo.

Profesor Zupančičevo „Pastirstvo“.

(Dalje.)

Težko da bi vstregel g. pisatelju, ko bi govoril o zgodovini in postanku njegovega dela. Tudi ne vem, spada li v moje pravice soditi o knjigah in učbi duhovnega pastirstva na Ljubljanskem bogoslovju, bodisi prejšnjem, bodisi sedanjem. Zanimivo bi vsekako bilo povedati kaj iz prejšnjih časov, a jaz se bom samo malo ozrl na knjigo, oziroma spise, po katerih se je do drugega polletja 1882 podučevalo pri nas duhovno pastirstvo. Ti spisi niso izvirni, ampak napravljeni po zgoraj navedeni knjigi Reichenbergovi. Niso samo prestavljeni, ampak imajo tudi precej samostojnosti, kakor se opazuje lahko vseskozi, ali ta samostojnost jim ni kaka posebna prednost. Reichenberger je spisal dvojno pastirstvo. Prvo ima pomenljiv naslov: „Pastoral-Anweisung nach den Bedürfnissen unseres Zeitalters. Wien 1805“, (v treh delih in pet zvezkih). Drugo pa ima biti po-

ta izumrla. Leta 1593 je imel v lasti to grajščino gospod Jurij Ainkhirn, deželni oskrbnik na Kranjskem. Pozneje se imenujeta kot posestnika barona Halern in Paradajzar. Na to dobi to pesestvo baron Karol Vicanštajnski, za njim njegov sin France; po smrti zadnjega pa brat Janez Baptista, ki je še vedno posestnik. Toliko Valvazor. Skoro gotovo je, da je po smrti Franca barona Vicanštajnskega Ljubeška grajščina jela razpadati, ker se njegov brat Janez Baptista, tadanji posestnik Ponoviškega gradu, ni maral preseliti na Ljubek. — Narod vé še dandanes mnogo pripovedovati od Ljubeške grajščine; med drugim tudi to, da je pot bila od gradu noter do farne cerkve na Vačah pokrita s tlakom za Ljubeško gospodo? Kmetje Ljubeške vasi so bili posebno dolgo časa podaniki „Ponoviških grajščakov“. Za posestva so se mogli mnogo let pravdati; slednjič so jim bila vendar le pripoznana.

Na jugo-iztočni strani se ti pokažejo Dolenjski hribi, med kterimi se Kum z dvema cerkvama na vrhu, veličastno vzdiguje proti nebu. Še nekoliko bolj proti jugu vidimo reko Savo, ki se iz Slemškega lepo kaže, ktera se vije, kakor kača med Hotiškimi poljem.

Ko sva si s prijateljem ogledala celo Vaško

okolico, jo kreneva malo nižje doli proti severovzhodni strani naravnost na Ravne Njive in od tam v Vodice (Klenško gmajno), kjer se nahajajo „ajdovski grobi“. Te gomile je zasledil prvi Vaški učitelj P. pred nekimi leti, ki je tudi ondi jel razkopavati in iskati po njih razne starinarske reči. Posrečilo se mu je mnogo dragocenih starin najti, po kterih se lahko spoznajo običaji in navade pred večimi tisoč leti okoli Vač živečega naroda. Vse okoli Slemškega najdene prazgodovinske starine iz bronaste in železne dōbe kažejo očitno, da je mogla, tu biti velika „keltska“ naselbina. Vse najdene reči so odposlali na Dunaj in nekaj tudi v Ljubljanski muzej. Omenim naj še, da se s kopanjem starin peča knez Windischgrätz, ki take stvari tudi spravlja. Pod vodstvom zgoraj omenjenega gosp. učitelja še vedno kopljejo in iščejo po ajdovskih gomilah raznih starin.

Ogledavši ajdovske grobe, je že solnce skoro zatono in odpraviti sva se morala s prijateljem proti domu. Obema bo ta sprehod gotovo v nepozabljivem spominu ostal, ker razumen človek v poznjih letih reči in kraje vse drugače ogleduje, kakor v mladosti, ko je hladnokrvno memo hodil, gledal, — pa nič zapazil.

sneti iz večega dela, primeren za šolsko rabo. (Wien 1812, v dveh oddelkih), a ima skoro ravno toliko tvarine, kakor prvo delo, tu pa tam krajše podano: zato je pa nepotrebno preiskovati, po kateri da so napravljeni slovenski spisi. Nikakor pa ni odveč označiti nekoliko duha, ki veje v Reichenbergerju.

„V srednjem veku je bilo kaj žalostno za vero in bogoslovsko vedo“ — toraj tudi za pastirstvo, (str. 37 Pastoral-Anweisung zum akad. Gebrauche). Zares žalostna doba, v kateri je živel sv. Tomaž, in so dejansko učili pastirovati redovniki dominikanski in frančiškanski! — Vseskozi navaja več protestantovskih pisateljev nego katoliških, in v resnici je duh te knjige večinoma bolj protestantovski, kakor katoliški. S kako natančnostjo preiskuje n. pr. v § 20 str. 63, kaj je krščansko in kaj je krščanski poduk, se vé, da ker se je bal, da bi njegov krščanski učenik ne bil preveč krščanski. Na kakih tleh je moralo stati katoliško bogoslovje, ako je bilo treba v knjigi, odmenjeni vsakdanji praksi, obravnavati prašanja popolnoma dogmatična in h krati že davno dognana! S takimi čisto teoretičnimi prašanji se bavi skoro polovica knjige: ni čuda, da ni prostora govoriti o opravih zlasti liturgijskih. Pastoral ne uči niti dogmatike, niti morale, niti cerkvenega prava: sloni pa na vseh treh. Tedaj je neprimerno ponavljati tako tvarino, ktera je pastirstvu podlaga: marveč naloga pastoralni védi je: kazati, kako se morajo verski in npravni nauki vlivati in ovajati v življenje; kako je treba življenje katoliškega ljudstva nagibati, likati, vpravnavati po večnih resnicah; kako je treba zidati dan na dan iz živih kamnov, ki so verniki, duhovno poslopje, kteremu temeljni kamen je Gospod Zveličar naš.

Kako mučno je v Reichenbergerju vedno in vedno čitati o stvarih, ki se same po sebi umevajo, in o kterih katoličan nikdar ne dvomi! Kako mučno je videti, kako za najnavadnejše svete resnice pobira dokaze iz pameti, kako se mora dati vse nategniti po tadanjih naprednjaskih načelih! O vsakej stvari je treba najprej dokazati, da je potrebna, da je koristna, akoravno sv. cerkev s svojim delovanjem neprenehoma dokazuje, da je še več: namreč od Boga ustanovljena. Kje je potem veljava sv. cerkve, ako mora naša pamet poprej prešteti ji vse kosti in ako nam mora ona račun dajati, zakaj da oznanjuje svoj nauk, zakaj da deli zakramente? To se pravi žile, po kterih se pretaka kri in življenje sv. cerkve, narezovati.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(† *Valentin Pušavac*.) V sredo 7. t. m. zjutraj ob sedmih preselil se je v večnost zlatomašnik preč. gosp. Valentin Pušavac, dekan v Jelšanah. Ranjki, rojen v Šenčurji pri Kranji, vstopil je po izvrstno v Ljubljani izvršenih študijah v semenišče v Gorico in sicer za Tržaško škofijo. Služboval je veliko let v Trstu, a od l. 1853 trudil se je kot dekan v Jelšanah za dušni in telesni blagor svojih ovčic. L. 1883 imel je na jesen, kvaterno nedeljo, med vernimi Čiči svojo zlato mašo. Naj počiva v miru!

(*Odlikovanje*) dveh štajarskih rodoljubov. Čitalnica v Šmarji imenovala je č. gosp. Božidara Raiča in č. gosp. dr. Lavoslava Gregorca za častna uda.

(*Zdravo in mrslo vreme*), kakošnega smo že od božiča pogrešali, napravilo se je, da je veselje. Po oknih jela je zopet ledena zima slikati svoje neprekosljive cvetlice, po drsališči pa drsalci hité drug memo družega in šinkovce lové na — nosove. Nekaj se pa letošnja zima vendar-le razloči memo lanske in to je miren promet s premogom, ki je nastopil na mesto vlanskega divjaškega kričanja, da so človeka všesa boleti jela, ako je le premogarjev voz zagledal. Hlapci so se konečno vendar-le prepričali, da se marsikaj tudi brez kričanja opraviti dá.

(*Včerašnji mesečni somenj*) je bil jako živahen pred novo klavnico. Goveje živine se je prignalo toliko, kakor še ne kmalo; kupea posebno ptujega pa ni bilo kaj prida. Vsled tega je cena pri goveji živini nekoliko odjenjala, če tudi še ne ravno mnogo. Tudi pri konjih je bilo jako glasno, kakor je ondi sploh navada, prodalo se jih pa ni kaj prida. Z radostjo pa smo opazili, da je med našo živino vedno več požlahtnjenega sivega plemena videti.

(*Loterija „Narodnega doma“*.) Pri žrebanji dobitkov „Narodnega doma“ zadele so nadalje dobitke naslednje številke: 53.382, 89.276, 7.479, 47.298, 63.593, 99.774, 77.799, 51.791, 21.287, 96.138, 25.541, 3.436, 91.884, 16.785, 90.241, 67.997, 41.922, 95.654, 29.291, 93.628, 30.998, 13.035, 8.552, 63.832, 4.855, 60.526, 5.426, 31.530, 93.691, 10.844, 29.517, 39.022, 90.582, 48.943, 93.565, 90.114, 97.559, 23.667, 27.674, 72.121, 96.329, 25.681, 47.481, 4, 43.120, 12.446, 30.805, 87.518, 19.564, 79.579, 68.367, 64.171, 76.301, 61.438, 67.049, 59.542, 82.961, 12.209, 8.514, 28.995, 36.925, 11.819, 81.465, 90.641, 50.239, 3.007, 96.071, 23.953, 2.042, 67.495, 1.963, 61.746, 38.609, 5.600, 76.753, 51.441, 95.894, 71.701, 58.009, 51.504, 79.894, 17.739, 13.960, 83.850, 30.091, 13.812, 43.128, 45.352, 89.028, 87.038, 63.755, 36.201, 93.526, 67.613, 45.552, 67.804, 54.048, 26.716, 51.686, 56.238, 51.889, 10.886, 47.994, 87.689, 65.967, 975, 56.262, 47.618, 39.871, 81.186, 37.389, 31.509, 96.703, 65.839, 39.234, 42.268, 8.769, 71.942, 70.881, 33.912, 71.781, 68.360, 62.240, 36.018, 93.078, 19.506, 57.744, 28.647, 58.122, 24.609, 43.786, 75.811, 90.984, 1.418, 84.614, 39.607, 88.037, 86.483, 99.410, 85.128, 1.948, 42.705, 77.457, 2.665, 66.903, 83.299, 16.617, 42.958, 14.413, 62.564, 48.843, 10.149, 77.166, 58.924, 38.092, 63.071, 91.466, 18.083, 77.759, 129, 52.718, 40.882, 12.562, 77.795, 73.049, 10.475, 67.553, 4.853, 22.324, 68.784, 81.987, 96.251, 89.480, 84.149, 40.986, 49.295, 71.568, 60.734, 42.756, 25.516, 6.903, 1.255, 66.806, 30.057, 26.537, 73.778, 21.389, 66.411, 56.188, 75.524, 87.817, 90.989, 67.566, 31.496, 77.829, 3.603, 61.290, 97.541, 85.881, 92.855, 39.141, 80.558, 41.024, 99.720, 33.768, 54.897, 81.309, 5.510, 51.014, 59.041, 65.972, 42.111, 31.518, 54.451, 30.530, 63.944, 65.516, 14.629, 79.711, 25.520, 46.485, 9.999, 87.705, 64.459, 56.316, 83.260, 79.759, 16.992, 60.648, 54.318, 25.009, 29.300, 87.590, 29.451, 19.169, 48.712, 95.701, 62.883, 33.985, 12.543.

(*Razpisana je služba*) c. kr. nadinženirja v VIII., oziroma ona c. kr. inženirja v IX. razredu državnega stavbarstva na Kranjskem. Prošnje naj se vlagajo do 10. febr. pri predsedništvu deželne vlade Kranjske.

(*„Savinjski Sokol“*), kteremu se je minolo leto ob Binkoštih blagoslovila zastava, dobil je nov odbor. Starosta mu je namesto odstopivšega g. Lipolda, ki se je zaradi slabotnega zdravja predsedništvu odpovedal, g. J. Vrankovič; podstarosta gosp. J. Pirš; odborniki so pa gospodje: M. Levstik, M. Bunc, R. Škoflek in V. Troboj. „Savinjski Sokol“ priredi letos na čast sv. Metodu narodno slavnost v Mozirji.

(† *V Gradci*) je umrl 7. januarja Celjski mestjan in usnjarski fabrikant Ljudevit Herzman. Pokopan bo v Celji, 10. t. m. ob treh popoldne.

Razne reči.

— Franc Joseph Rudigier, Bischof in Linz, se glasi nova brošurica, ki je ravno izšla v Linzu. Pisala sta jo: Preč. gosp. kanonik Viljem Pailler „Ein Bild seines grossen Lebens“ (podoba njegovega velikega življenja) in profesor dr. Matija Hiptmair, „Ein Bild seines erbaulichen Sterbens“ (podoba njegove podučne smrti). Sošitek šteje le 56 strani, a zanimive so, da človek ne more prenehati, dokler vsega ne prečita. Velja pa 50 kr. (po pošti 5 kr. več) ter se dobiva pri vredništvu „Linzer Theol. Quartalschrift“, pa tudi v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani.

— Iz kraljestva, kjervlada strah božji. Kulturni boj na Pruskem še zdaj ne miruje. Pred petimi leti je bil duhovnik Leo Piotrovski od krajne sodnije v Vollsteinu obsojen h globi 1900 mark, oziroma v zapor od 190 dni. Ker se je obsojenec takrat posrečilo odtegniti se krivični kazni, je zadnje dneve meziški državni zastopnik pet let staro obsodbo zopet ponovil in izdal preganjavni list. To pa gotovo zato, da bi čast nemškega naroda ne trpela! Ta dogodek je nov dokaz, kako malo je Bismarku na tem ležeče, da bi se zatirani narod pomiril in bi se med njega zopet naselila verska prostost.

Telegrami.

Dunaj, 9. januarja. Cesar odločil je 5000 goldinarjev iz svojega premoženja, da se bodo za Dunajske reveže drva kupile.

Madrid, 9. januarja. Štirideset tisoč oseb iz pokrajin Malaga in Granada jelo se je izseljevati. Vzrok, da zapuščajo rojstne kraje, je silen potres, ki je strašno razsajal po omenjenih deželah o božičnih praznikih.

Pariz, 9. januarja. Gospo Clovis Huges oprostili so porotniki zatožbe, da bi bila svojega obrekovalca Morina umorila. Obsojena je le na odškodovanje Morinove družine na 2000 frankov in pa kolikor znašajo sodnijski stroški.

London, 9. januarja. Wolseley poroča, da je poslal proti Galdulu nekaj vojakov z živežem. Jutri, t. j., na 8. odšel bo general Stewart z drugim transportom živeža proti Metammehu, kamor bo menda okoli 15. januarja dospel in bo skušal z Gordonom zvezo napraviti.

Tuji.

7. januarja.

Pri *Maltči*: Kahn, Klein, Skodlar, trgovci, z Dunaja. — Gorup, zasebnik, iz Reke. — Schwarzenberg, c. k. notar, iz Celja.

Pri *Slonu*: Edvard Fürst, fabrikant, z Dunaja. — A. Heinze, c. k. korvetni kapitan, iz Pulja. — Ferd. Seidl, učitelj, iz Krškega. — Anton Leskovic, c. k. poštar, iz Idrije. — A. Rogač, župnik, iz Katarine. — J. Berkessel, iz Mokrice. — M. Kljun, kaplan, iz Želznikov.

Pri *Bavarskem dvoru*: Karl Vilhar, trgovec, iz Matenje vasi. — Frane Winkler, živ. kupec, iz Tirolov. — And. Ortner, fabrikanski delavec, iz Tirolov.

Pri *Južnem kolodvoru*: Žiga Robisch, trg. pot., z Dunaja. — Vinc. Lederer, posestnik, iz Št. Leonarda. — M. Ausermayer, krčmar, iz Steyra. — Frane Fischerauer, z materaljo, iz Dvora.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. januarja.

	82 gl.	90 kr.
Papirna renta po 100 gl.	83	80
Sreberna	105	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	98	15
Papirna renta, davka prosta	870	—
Akcije avstr.-ogerske banke	294	10
Kreditne akcije	123	65
London	—	—
Srebro	5	80
Ces. cekini	9	78 1/2
Francoski napoleond.	60	35
Nemške marke		

Zahvala.

Milostljivemu gospodu proštu Petru Urhu iz Novega mesta za spreved; prečastiti duhovščini, gospodom uradnikom in peveem za nagrobnice; darovalcem krasnih vencev, Trebanjski požarni brambi ter sploh vsem, kteri so se od blizo in daleč v tako obilnem številu pogreba umrlega prečastitega gospoda dekana

JANEZA KOVAČIČA

vdeležili v imenu sorodnikov in vse naše duhovnije izrekava javno in pristrčno zahvalo.

Trebnje, 8. januarja 1885.

Anton Nemec, Franc Perpar,
kaplana.

St. 63.

Oklic.

Od c. kr. okrajne sodnije v Trebnji se naznanja, da se bode 16. in 17. januarja 1885 v zapuščino umrlega dekana gospoda Janeza Kovačiča spadajoče premično blago, konji, goveda, vozovi in drugo gospodarsko orodje, živinska klaja, poljski pridelki, pohištvo, dragotine itd. na javni prostovolni dražbi proti gotovem plačilu v favorži v Trebnji prodajalo.

C. kr. okrajna sodnija Trebnje

dné 8. januarja 1885.

Ravnokar je izšla in se dobiva v *Katoliški Bukvarni* knjiga:

Mladega Gašparja življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil

J. S. Gombarov.

(Ponatis iz Slovenca.)

V osmerki 128 str. — Cena 30 kr.